

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

Worinnen enthalten ist, was vom Monath Junio des Jahrs 1648. biß zu dem, im Jahr 1649. völlig erfolgten Schluß und Ende des Universal-Friedens-Congressus zu Oßnabrück und Münster, gehandelt und geschlossen worden

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1736

VD18 90103165

N. I. Des Bischoffs und Capittels zu Osnabrück Annotationes bey dem Braunschweigischen Æquivalent-Punct.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53029](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53029)

1647.
Junius.
Julius.

N. I.

1647.
Junius.
Julius.Des Bischoff Franz Wilhelm und Capituls zu Osnabrück verfaßte
Annotationes ad Articulum XII. Instrumenti Pacis.N. I.
Des Bischoffe
und Capituls
zu Osnabrück
Notz und
Correduren
bey dem
Drauschwei-
gischen Satis-
factions-
Punct.

Cum Domus Ducalis Brunsvicensis & Lunæburgensis, ob Pacem publicam melius faciliusque stabilendam, cesserit a) Coadjutoris in Archiepiscopatus Magdeburgensem & Bremensem; itemque Episcopatus Halberstadiensis & Ratzeburgensem obtentis, ea conditione, ut alternativa eisdem cum Catholicis in Episcopatum Osnabrugensem addiceretur b) *Successio*; Cæsarea Majestas præsentis Sacri Romani Imperii statui minimè expedire judicans, Pacem publicam propterea impediri diutius, consentit ac permittit, ut ejusmodi alternativa *successio* in dicto Episcopatu Osnabrugensi deinceps inter Catholicos & *Augustanæ Confessionis* Episcopos, c) ex Familia tamen Ducum Brunsvicensium & Lunæburgensium quamdiu eadem duraverit, d) postulandos locum habere debeat, modis & conditionibus sequentibus:

a) *præsentis*b) *Electio seu Postulatio*

c) &

d) *in Episcopos seu Administratores*

Primo omnium: Restituatur dictus Episcopatus totus & integer cum omnibus suis appertinentiis e) *Secularibus & Ecclesiasticis* moderno Domino f) Francisco Guilhelo, pleno jure possidendus, juxta Capitulationis leges, g) *communi* Principis Francisci Guilielmi Domusque Brunsvico-Lunenburgicæ, & Capitularium Episcopatus Osnabrugensis h) *consensu* jam ineunda sanciverint.

e) *Ecclesiasticis & Secularibus*f) *Episcopo*g) *non sine*h) *præscitu*

Secundo: Status Religionis ac cæterus Ecclesiastici, totiusque Cleri, i) utriusque Religionis, tam in ipsa urbe Osnabrugensi, quam in reliquis ad hunc Episcopatum pertinentibus Ditionibus, Oppidis, Villis, Pagis, omnibusque aliis locis, maneat & reducatur in eum, qui fuit die 1. Januarii Anno 1624. statum; ita tamen, ut antehac fuit singularis quadam k) determinatio & dispositio de iis, quæ post Annum 1624. quoad l) *verbi Ministros & divinum cultum* mutata comprehenduntur & jam supradictæ Capitu-

i) *Religionem utramque ejusque exercitium*k) *ad omnia*l) *Religionem utramque ejusque exercitium*

1647.
Junius.
Julius.

pitulationi inferenda; m) *Caveatque Dominus Episcopus per literas Reversales Statibus & Subditis suis, homagio ab ipsis recepto, n) Jura & Privilegia salva fore, & quæ præterea futuræ Episcopatus administrationi o) Statuumque & subditorum securitati utrinque necessaria videbuntur. p)*

Tertio: Defuncto q) eodem Domino Episcopo, succedat in Episcopatu Osnabrugensi Dominus Ernestus Augustus, Dux Brunsvicensis & Lunenburgensis, atque adeo vi r) Pacis publicæ sit designatus ejusdem Coadjutor & Successor, teneaturque Capitulum Cathedrale Osnabrugense, statim post decessum moderni Episcopi, eundem Dominum Ernestum Augustum s) Episcopum recipere; vel si ipse tum superstes non esset, alium ex Domini Georgii Ducis Brunovicensis & Lunæburgensis t) posteris, in Episcopum u) suum postulare, conditionibus tamen in recepta Capitulatione uniformi initis perpetuo observandis. Eodem autem demortuo aut ultro resignante w) teneatur dictum Capitulum vel Electione vel Postulatione Præfulem Catholicum sibi præficere. Sin verò hac in parte vel Canonicorum negligentia vel discordia intercesserit, locus sit ordini Juris Canonici x) & consuetudini Germaniæ, salva tamen Capitulatione perpetua, ut & hæc Transactione: Et si perpetuo admittatur alternativa y) successio inter Catholicos Episcopos & Augustanæ Confessionis addictos, sed non alios quam z) ex Familia modo nominati Ducis Georgii aa) descendentes, & quidem si plures sint Principes, e natu minoribus bb) eligatur vel postuletur cc) Episcopus.

Nullis vero existentibus dd) natu minoribus, sufficiatur unus ex Principibus regentibus illis autem deficientibus, succedat tandem Ducis Augusti ee) Posteritas, alternatione, ut dictum, inter ipsam & Catholicos perpetua.

Quarto: Non solum memoratus Dux Ernestus Augustus, sed etiam omnes & singuli ex Familia Ducum Brunovicensium & Lunæburgensium Augu-

m) *Caveantque singuli Successores, Capitulo imprimis Juramento Capituli tempore introductionis & inthronizationis, de more præstando*

n) *per literas Reversales, Capitulationem.*

o) *Capituli*

p) *Injuramentum seu Capitulationem sepe dictam redigantur.*

q) *moderno*

r) *hujus*

s) *Ducem Brunsvicensem & Lunæburgensem*

t) *Agnatis descendentibus*

u) *modo consueto.*

w) *vel quoquo modo cedente.*

x) *inter Catholicos recepti*

y) *Electio seu Postulatio*

z) *&*

aa) *ut dictum est,*

bb) *qui tamen, & legitimus, & cæ-*

cc) *in Episcopum.*

dd) *hujusmodi*

ee) *etiam ex agnatione*

1647.
Junius.
Julius.

1647. Junius, Julius, *avilul*
 Augustanae Confessioni addictorum, in hoc Episcopatu alternatim succedentium, statum Religionis ceteris Ecclesiastici, totiusque Cleri ff) tam in ipsa urbe Osnabrugensi, quam in reliquis ad hunc Episcopatum pertinentibus ditionibus, oppidis, villis, pagis, omnibusque aliis locis conservare ac tueri, prout superius Art. 2. dispositum est.

Quinto: Ut ne etiam durante administratione & regimine gg) *Episcopi Augustanae Confessioni addicti* circa censuram Ecclesiasticorum, hh) Catholicorum, itemque usum & administrationem Sacramentorum ritu Romanae Ecclesiae, ut & cetera quae sunt ii) Ordinis kk) ulla difficultas & confusio suboriat, horum omnium dispositio, ll) quoties alternativa Successio in talem mm) Augustanae Confessioni addictum devenerit, nn) Domino Archi-Episcopo Colonienfi vel Metropolitano reservata esto. oo) Cetera vero Superioritatis & Regiminis jura in Civilibus & Criminalibus pp) Augustanae Confessionis Episcopo juxta Capitulationis leges illibata permaneant. Quando autem Catholicus Episcopus in Episcopatu Osnabrugensi rerum potitur, nihil omnino in Augustanae Confessionis Sacra arroget sibi juris aut obtineat.

ff) ac populi universi cum omni modo libertate Exercitii.]

gg) ex Brunsvicensi & Lunaburgensi Familia Electi.

hh) &

ii) fidei

kk) vel Jurisdictionis Ecclesiae inter quoscunque

ll) adjudicatio

mm) dictae Familiae Ducalis.

nn) Judicibus Ordinariis Ecclesiasticis Catholicis independenter, &

oo) Quodque per eosdem, hoc modo actum, dispositum vel judicatum fuerit, non modo ratum habeatur, sed etiam sine ulla reservatione, ut necessum fuerit, etiam per Brachium seculare, nulla cognitione sibi arrogata, executioni quantumvis demandetur.

pp) ex Familia Brunsvicensi Electis.

N. II.

Der Stadt Osnabrück Desideria, wie solche in die Capitulationem perpetuam einzurücken.

N. II.
 Desideria der
 Stadt Osnabrück.

Die Stadt Osnabrück bey ihren samt und sonders in genere & specie erlangten, und possessorie vel quasi hergebrachten Privilegiis & Juribus, sowohl in Politicis als Ecclesiasticis, Templis & Scholis, Statutis, Observantiis, Immunitatibus, und unter andern Privilegio Juris stapulae des Leinen-Tuch-Handels halber; Allermassen sie bey diesem allen Anno 1618. gewesen, cassatis, inhibitis & abolitis contra ejusmodi Privilegium juris stapulae occasione belli irreptis monopoliis, nicht allein inkünfftig und in perpetuum allerdings ruhig zu lassen, sondern auch die Stadt kräftig dabey zu manuteniren, und sonst daneben mit einem Privilegio de non appellando ad Principem auf 100. Reichsthaler Capital, salvo interim 20. Imperialium deponendorum manente statuto, auch dieselben vigore Pacti antiquissimi concurentiam eligendi Episcopum, in pristinum statum zu restituiren, und endlich daß Episcopus bey dem Einzug und dessen Commoration in der Stadt sich der ubralten Observanz allerdings conformiren müsse, Petersburgo destructo, Augustini & Francisci Templis juxta tenorem donationis